

30.10.2018

חוזר לקוחות 257

א.ג.נ,

הנדון: ניהול הפקדה מוטבת בקרנות השתלמות לשכירים

רשות המסים פרסמה מסמך העוסק באופן שבו יש לנהוג בכל אותם מקרים בהם מעסיק לא העביר דיווח לקרן השתלמות ביחס לסכומי ההפקדה המוטבת שבגינם הרווחים פטורים ממס. מטרתו של המסמך לקבוע דרכי פעולה חדשות אולם כפי שתקראו בהמשך הוא משנה מהותית את שהיה נהוג עד כה.

רקע כללי

החוק קובע כי רווחים בגין הפקדות עד לתקרת ההפקדה המוטבת הנם פטורים ממס ואילו רווחים בגין הפקדות החורגות מתקרת ההפקדה המוטבת יחויבו במס בשיעור 25%. עוד קובע החוק כי ההפקדה המוטבת נגזרת מהפקדות המעסיק שאינן חייבות במס במועד ההפקדה (הפקדה מרבית בשיעור 7.5% משכר עד 15,712 ש"ח לחודש). כמו-כן, לצורך חישוב ההפקדה המוטבת יש לצרף את חלק העובד בשיעור 2.5%. ככלל, החישוב האמור לעיל הנו על בסיס חודשי. אולם, במטרה להקל על העובד, עמדת רשות המסים עד כה היתה שיש לחשב את הפקדות המעסיק שאינן חייבות במס במועד ההפקדה (ומכאן גם את ההפקדה המוטבת) על בסיס חודשי מצטבר אולם זאת רק לגבי חודשים שבהם היו הפקדות בפועל.

דהיינו, במקרים בהם קיים שינוי בגובה השכר במהלך השנה באופן שבחלק מהחודשים השכר נמוך מהתקרה ובחלק גבוה ממנה (ובגין אותם חודשים שחרגו מהתקרה היה צורך לחייב את העובד במס במועד ההפקדה ולא לכלול סכומים חורגים אלה בהפקדה המוטבת), ניתן היה לבצע חישוב שנתי מצטבר הכולל בתוכו את החודשים שבהם היו הפקדות בפועל בלבד במטרה לבדוק האם קיימת חריגה מהתקרה השנתית ולפעול בהתאם. רק אם היתה קיימת חריגה מהתקרה על בסיס שנתי מצטבר היה צורך למסות את העובד במועד ההפקדה ולא לכלול את הסכום החורג בהפקדה המוטבת שבגינה הרווחים פטורים ממס. בכל מקרה, החישוב השנתי המצטבר יעשה רק לאותה שנת מס ולא למועד מוקדם יותר.

חודשים בהם לא היו הפקדות בפועל לא נכללו בחישוב השנתי המצטבר ומכאן שאם נעשתה הפקדה חד-פעמית רטרואקטיבית בגין חודשים קודמים שבהם לא היו הפקדות בפועל היתה נוצרת חריגה מהתקרה כבר באותו החודש והסכום שחרג מוסה בידי העובד במועד ההפקדה והוא גם לא נחשב להפקדה מוטבת שהרווחים בגינה פטורים ממס.

במסמך החדש נקבעו הנחיות חדשות שאלה עיקרן:

1. ככלל, על המעסיק להעביר לקרן ההשתלמות של העובד דיווחים מלאים ושוטפים הכוללים את: משכורתו של העובד, הפקדות המעסיק, הפקדות העובד ומועד ההפקדות. דיווח כאמור מאפשר לקרן לנהל את ההפקדות בצורה נכונה ולייחס את הסכומים הנכונים להפקדה המוטבת שבגינה הרווחים פטורים ממס.
2. במקרים בהם המעסיק לא העביר דיווחים לקרן ההשתלמות – המעסיק או העובד רשאים לפנות לקרן ולספק לה נתונים שונים כדי שזו תוכל לנהל את ההפקדות בצורה נכונה ותקינה. יש להמציא לקרן אישור מהמעסיק בו יפורטו: המשכורות החודשיות, הפקדות המעסיק, הפקדות העובד ומועדי ההפקדות. באם לא ניתן להמציא אישור כאמור, ניתן להמציא לקרן תלושי שכר בהם היו הפקדות בפועל וכן את תלוש השכר בו בוצעה הפקדה חד-פעמית רטרואקטיבית המתייחסת לחודשים קודמים בשנת המס.
3. כמו-כן, על העובד להצהיר בפני הקרן כי בחודשי העבודה בגינם בוצעה ההפקדה הרטרואקטיבית החד-פעמית לא בוצעו הפקדות נוספות לקרן השתלמות על-ידי מעסיק אחר או לקרן השתלמות אחרת.
4. לאחר קבלת המסמכים כאמור לעיל הקרן תנהל את הסכומים כנדרש על-פי חוק.

מהמסמך החדש ניתן ללמוד כי בניגוד למצב שהיה קיים עד כה, רשות המסים מאפשרת לבצע חישוב שנתי מצטבר גם לגבי חודשים שבהם לא היו הפקדות בפועל בשנת המס. מדובר בשינוי מהותי שהרי עד כה מי שביצע הפקדה חד-פעמית רטרואקטיבית בגין חודשים קודמים שבהם לא היו הפקדות בפועל לא היה רשאי לכלול חודשים אלה בחישוב השנתי המצטבר ולכן במקרים רבים חלק משמעותי מהסכום החד-פעמי שהופקד רטרואקטיבית בקרן השתלמות בגין החודשים הקודמים בשנת המס חויב במס בידי העובד במועד ההפקדה ולא נכלל בהפקדה המוטבת שבגינה הרווחים פטורים ממס.

אם כך, בכל הקשור לקרנות השתלמות להנחיות החדשות קיימת השפעה כפולה – גם לאופן חישוב הסכום שהופקד על-ידי המעסיק ושאינו חייב במס במועד ההפקדה וגם לאופן חישוב ההפקדה המוטבת שבגינה הרווחים פטורים ממס.

רשות המסים מבהירה כי הנחיות חדשות אלה יחולו גם על אופן חישוב הסכום שהופקד על-ידי המעסיק ושאינו חייב במס במועד ההפקדה בקופות גמל לקצבה!